

**ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΑΡΧΩΝ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ  
ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΗΘΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ**

**του Παντείου Πανεπιστημίου**

**ΕΓΚΡΙΣΗ ΣΥΓΚΛΗΤΟΥ: 28/09/2021**

**2021**

## ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ

Σύμφωνα με το άρθρο 68 (Οδηγός Χρηματοδότησης και Διαχείρισης) του Ν. 4485/2017: «1. Με απόφαση της Συγκλήτου ύστερα από εισήγηση της Επιτροπής Ερευνών του Ε.Λ.Κ.Ε., εγκρίνεται ο Οδηγός Χρηματοδότησης και Διαχείρισης των Ε.Λ.Κ.Ε. του οικείου Α.Ε.Ι. 2. Στον Οδηγό εξειδικεύονται, στο πλαίσιο κείμενων διατάξεων: ... ια. θέματα ηθικής και δεοντολογίας της έρευνας.»

Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 27 παρ.2 του Ν. 4521/2018 ορίζεται: «2. Με τον Οδηγό Χρηματοδότησης του άρθρου 68 του ν. 4485/2017 καταρτίζεται Κανονισμός Αρχών και Λειτουργίας της Ε.Η.Δ.Ε.. Στον εν λόγω Κανονισμό εξειδικεύονται τα έγγραφα που υποβάλλονται από τους/τις επιστημονικούς/ές υπευθύνους/ες όπως, αίτηση, ερωτηματολόγιο και έκθεση καταλληλότητας και η διαδικασία υποβολής τους, ο τρόπος λειτουργίας και λήψης αποφάσεων της Ε.Η.Δ.Ε., καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με τη λειτουργία της Ε.Η.Δ.Ε..»

Ο νόμος 4521/2018 περιλαμβάνει Κεφάλαιο ειδικό για τις Επιτροπές Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας (άρθρα 21-27), που αναφέρονται αναλυτικά στην σύσταση και τον σκοπό τους, στην σύνθεση και θητεία, στις αρμοδιότητες, στην υποβολή προτάσεων, στην λειτουργία της Ε.Η.Δ.Ε., στα ασυμβίβαστα και στην σύγκρουση συμφερόντων, καθώς και στον Κανονισμό της Ε.Η.Δ.Ε.

Ο παρών Κανονισμός Αρχών και Λειτουργίας της Ε.Η.Δ.Ε. του Παντείου Πανεπιστημίου συντάχθηκε από την Επιτροπή Ερευνών του Ε.Λ.Κ.Ε. του Ιδρύματος, αφού έλαβε υπόψη του τις προτάσεις της Ε.Η.Δ.Ε. και εγκρίθηκε από τη Σύγκλητο.

Ο Κανονισμός Αρχών και Λειτουργίας της Ε.Η.Δ.Ε. αποτελεί μέρος του Οδηγού Χρηματοδότησης και Διαχείρισης του Ε.Λ.Κ.Ε. του Παντείου Πανεπιστημίου.

Οι παραδοχές επί των οποίων στηρίχθηκε η σύνταξη του παρόντος Κανονισμού είναι οι εξής:

α. Ο Κανονισμός Αρχών και Λειτουργίας της Ε.Η.Δ.Ε. εστιάζει στο αντικείμενο των Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών.

β. Ο έλεγχος της Ε.Η.Δ.Ε. είναι υποχρεωτικός μόνο για τα χρηματοδοτούμενα ερευνητικά έργα, όπως προβλέπεται από τον νόμο. Μπορεί όμως να εκτείνεται και σε διδακτορικές διατριβές ή διπλωματικές εργασίες, όταν το ζητεί εγγράφως και αιτιολογημένα ο/η συγγραφέας ή ο/η Επιβλέπων/ουσα.

γ. Το Πάντειο Πανεπιστήμιο δεν διαθέτει σχολές ιατρικής ή άλλες, στις οποίες η παρέμβαση μέσω ερευνών εντοπίζονται σε υλικό που προέρχεται από άνθρωπο ή ζώο, όπως γενετικό υλικό, κύτταρα ή ιστοί (άρθρο 23 παρ.2α του Ν. 4521/2018).

δ. Κατά τον έλεγχο, η Ε.Η.Δ.Ε. οφείλει να σταθμίζει την ελευθερία της έρευνας με τις αρχές της Ηθικής και Δεοντολογίας της έρευνας.

## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

### *ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ*

- Άρθρο 1. Αρχές Βιοηθικής για την έρευνα με αντικείμενο τον άνθρωπο
- Άρθρο 2. Σεβασμός της αξιοπρέπειας και της προσωπικότητας και αποφυγή διακρίσεων
- Άρθρο 3. Ενημέρωση των ατόμων που συμμετέχουν στην έρευνα
- Άρθρο 4. Λήψη της συναίνεσης των ατόμων που συμμετέχουν στην έρευνα
- Άρθρο 5. Ειδική αιτιολόγηση για την συμμετοχή ανηλίκων
- Άρθρο 6. Ειδική αιτιολόγηση για την συμμετοχή ατόμων ευάλωτων στον καταναγκασμό
- Άρθρο 7. Σεβασμός της διαφορετικότητας
- Άρθρο 8. Προστασία της ιδιωτικότητας και των δεδομένων των ατόμων που συμμετέχουν στην έρευνα
- Άρθρο 9. Τήρηση κανόνων ασφάλειας
- Άρθρο 10. Σεβασμός της πνευματικής ιδιοκτησίας – πρόσβαση στα αποτελέσματα της έρευνας

### *ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΣΥΣΤΑΣΗ - ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΗΣ Ε.Η.Δ.Ε.*

- Άρθρο 11. Σύσταση - Αποστολή
- Άρθρο 12. Σύνθεση - Θητεία
- Άρθρο 13. Ασυμβίβαστα - Σύγκρουση συμφερόντων
- Άρθρο 14. Υποχρέωση εχεμύθειας

### *ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ - ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΓΚΡΙΣΗΣ - ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ Ε.Η.Δ.Ε.*

- Άρθρο 15. Αρμοδιότητες
- Άρθρο 16. Υποβολή και παραλαβή προτάσεων
- Άρθρο 17. Διαδικασία έγκρισης ερευνητικού πρωτοκόλλου
- Άρθρο 18. Λειτουργία της Ε.Η.Δ.Ε.
- Άρθρο 19. Διαβούλευση και λήψη αποφάσεων
- Άρθρο 20. Κοινοποίηση αποφάσεων
- Άρθρο 21. Αίτηση θεραπείας
- Άρθρο 22. Παρακολούθηση ερευνητικού πρωτοκόλλου
- Άρθρο 23. Αναστολή ερευνητικού πρωτοκόλλου
- Άρθρο 24. Αξιολόγηση λειτουργίας της Ε.Η.Δ.Ε.

### *ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ*

- Άρθρο 25. Τήρηση αρχείου - Γραμματεία
- Άρθρο 26. Καταστροφή αρχείων
- Άρθρο 27. Τροποποίηση Κανονισμού

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ**

### **Άρθρο 1. Αρχές Βιοηθικής για την έρευνα με αντικείμενο τον άνθρωπο**

1. Όσοι διενεργούν έρευνα σε ανθρώπους πρέπει να είναι ενήμεροι για τις αρχές ηθικής και τους ειδικότερους κανόνες δεοντολογίας που διέπουν το αντικείμενό τους. Ειδικά, κάθε έρευνα που περιλαμβάνει ανθρώπους πρέπει να διεξάγεται σύμφωνα με τις θεμελιώδεις βιοηθικές αρχές:

- της αυτονομίας των προσώπων,
- της ωφέλειας,
- της μη βλάβης και
- της δικαιοσύνης.

2. Η έρευνα πρέπει να διεξάγεται με σεβασμό στην επιστημονική αλήθεια, στην ακαδημαϊκή ελευθερία, στη ζωή, στην αξία του ανθρώπου και του φυσικού περιβάλλοντος, στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια, στην πνευματική ιδιοκτησία και στα προσωπικά δεδομένα. Κατά την ερευνητική διαδικασία δεν πρέπει να παράγονται διακρίσεις κατά την εθνότητα, τη φυλή, την εθνική καταγωγή, τη γλώσσα, το φύλο, τη θρησκεία, την ιδιωτική ζωή, τη σωματική ικανότητα, τον σεξουαλικό προσανατολισμό ή την κοινωνικοοικονομική κατάσταση. Οι ερευνητές/τριες δεσμεύονται από τις γενικά αναγνωρισμένες αρχές προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της προστασίας της δημόσιας υγείας, της προστασίας του παιδιού και των ευάλωτων ομάδων, καθώς και της προστασίας της βιοποικιλότητας. Ο σεβασμός της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και η συνδεόμενη με αυτήν αρχή της πρωταρχικής σημασίας («εγγενούς αξίας») των ανθρώπινων όντων συγκροτούν τον πυρήνα των αρχών βιοηθικής, οι οποίες αντανακλώνται σε υπερεθνικούς κανόνες καθώς και στο Σύνταγμα και την ελληνική νομοθεσία.

3. Το συμφέρον και η ευημερία των προσώπων που συμμετέχουν στην έρευνα υπερισχύουν πάντοτε έναντι μόνου του συμφέροντος της επιστήμης και της κοινωνίας. Στην περίπτωση που προκύψει σύγκρουση, προτεραιότητα πρέπει να δίδεται πάντοτε στο πρόσωπο.

4. Η κοινωνική έρευνα ειδικότερα έχει βασικό στόχο να συμβάλλει στην ανάπτυξη της γνώσης και την πρόοδο των κοινωνικών επιστημών για να βελτιώνει, μεταξύ άλλων, τη ζωή των ανθρώπων και του κοινωνικού συνόλου. Η ιδιαιτερότητα και η βαρύνουσα σημασία της έρευνας στον άνθρωπο επιβάλλουν την χάραξη ορισμένων ιδιαίτερων κανονιστικών κατευθύνσεων, λαμβανομένης υπ' όψιν και της ελευθερίας της έρευνας.

### **Άρθρο 2. Σεβασμός της αξιοπρέπειας και της προσωπικότητας και αποφυγή διακρίσεων**

Οι ερευνητές/τριες του Παντείου Πανεπιστημίου κατά τη διεξαγωγή των ερευνών τους, οφείλουν να σέβονται την αξιοπρέπεια, την προσωπική αυτονομία και τα ατομικά δικαιώματα τρίτων προσώπων τα οποία εμπλέκονται στην ερευνητική δραστηριότητα. Οφείλουν σεβασμό στην ιδιωτική και την οικογενειακή τους ζωή και στις πεποιθήσεις και τις αξίες τις οποίες φέρουν, εντός του νόμου. Απαιτείται να αποφεύγουν κάθε δυσμενή διάκριση προσώπων, στη βάση της εθνότητας/εθνικής καταγωγής, φυλής, γλώσσας, φύλου, θρησκείας, ιδιωτικής ζωής, σωματικής

ικανότητας, κοινωνικοοικονομικής κατάστασης, ή οποιουδήποτε άλλου παράγοντα που δεν συνδέεται με την επιστημονική ικανότητα και ακεραιότητα.

### **Άρθρο 3. Ενημέρωση των ατόμων που συμμετέχουν στην έρευνα**

1. Οι ερευνητές/τριες του Παντείου Πανεπιστημίου οφείλουν να ενημερώνουν, με ευκρίνεια, ειλικρίνεια και επάρκεια, τα άτομα που πρόκειται να λάβουν μέρος στις έρευνές τους, για τους στόχους των τελευταίων. Η ενημέρωση πρέπει να είναι πλήρης και να αφορά τη μεθοδολογία, που θα χρησιμοποιηθεί από την έρευνα, τους σκοπούς της έρευνας και τους πιθανούς κινδύνους, τυχόν επιβάρυνση ή δυσφορία για τα πρόσωπα που συμμετέχουν σε αυτήν. Η ενημέρωση γίνεται σε διαφανή, κατανοητή και εύκολα προσβάσιμη μορφή, με τρόπο που μπορεί να γίνει αντιληπτός και κατανοητός από τους συμμετέχοντες στην έρευνα. Οι πληροφορίες παρέχονται γραπτώς ή με άλλα μέσα, μεταξύ άλλων, εφόσον ενδείκνυται, και ηλεκτρονικώς.

2. Υποχρέωση ενημέρωσης υφίσταται επίσης προς άτομα, τα οποία, ενώ δεν συμμετέχουν στην έρευνα, επηρεάζονται άμεσα από τη διεξαγωγή της.

### **Άρθρο 4. Λήψη της συναίνεσης των ατόμων που συμμετέχουν στην έρευνα**

1. Καμία κοινωνική έρευνα σε άνθρωπο δεν μπορεί να διεξαχθεί χωρίς προηγούμενη συναίνεση κατόπιν της διεξοδικής ενημέρωσης του συμμετέχοντος προσώπου για τον σκοπό, την έκταση και τους πιθανούς κινδύνους, σύμφωνα με το προηγούμενο άρθρο. Η συναίνεση των προσώπων, που πρόκειται να συμμετάσχουν στην έρευνα, πρέπει να παρέχεται εγγράφως. Στις περιπτώσεις εκείνες που η παροχή έγγραφης συναίνεσης δεν είναι δυνατή, ή δεν είναι πρόσφορη λόγω του είδους της έρευνας ή ιδιαίτερων πολιτισμικών και άλλων χαρακτηριστικών των συμμετεχόντων στην έρευνα προσώπων ή ομάδων, η συναίνεση μπορεί αιτιολογημένα να παρέχεται με οποιαδήποτε σαφή θετική ενέργεια, η οποία να συνιστά ελεύθερη, συγκεκριμένη, ρητή και με πλήρη επίγνωση ένδειξη της συμφωνίας του υποκειμένου υπέρ της επεξεργασίας των δεδομένων που το αφορούν, για παράδειγμα με γραπτή δήλωση μεταξύ άλλων με ηλεκτρονικά μέσα ή μαγνητοφώνηση. Η λήψη της συναίνεσης κατόπιν ενημέρωσης των συμμετεχόντων δεν εγγυάται πάντοτε, ούτε κατ' αποκλειστικότητα, την προστασία των ενδιαφερομένων προσώπων. Σημαντικό μέρος της ευθύνης για την προστασία τους παραμένει στους αρμόδιους του σχεδιασμού και της διεξαγωγής της συγκεκριμένης έρευνας.

2. Όσοι εκ του νόμου δεν είναι ικανοί για δικαιοπραξία και οι ανήλικοι επιτρέπεται να συμμετάσχουν σε έρευνα μόνον εφόσον αυτή διενεργείται και προς το συμφέρον τους, μετά από έγγραφη συναίνεση των νόμιμων αντιπροσώπων τους, βασιζόμενοι στην ισχύουσα νομοθεσία για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, σχετικά με τη γνώμη των ιδίων και την ελεύθερη ανάκληση της συναίνεσης οποτεδήποτε. Η έγγραφη συναίνεση των νομίμων αντιπροσώπων των προσώπων που δεν είναι ικανά για δικαιοπραξία και των ανηλίκων δεν απαλλάσσει τον/την ερευνητή/τρια από την υποχρέωση λήψης συναίνεσης από τους ανήλικους και από τα άτομα που δεν είναι ικανά για δικαιοπραξία.

### **Άρθρο 5. Ειδική αιτιολόγηση για την συμμετοχή ανηλίκων**

Η έρευνα σε ανήλικους πρέπει να είναι ειδικά αιτιολογημένη και τα αποτελέσματά της να μην μπορούν να παραχθούν με άλλο τρόπο ή με τη συμμετοχή άλλων ομάδων. Σε αυτές τις

περιπτώσεις, απαιτείται ιδιαίτερη μέριμνα από τους/τις ερευνητές/τριες του Ιδρύματος για την προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών και των ανηλίκων, όταν κρίνεται απαραίτητη η συμμετοχή τους σε ερευνητικά προγράμματα.

Μεταξύ άλλων:

α. Οι ερευνητές/τριες δεν μπορούν να χρησιμοποιούν καμία ερευνητική διαδικασία, η οποία δύναται να είναι επιζήμια για το παιδί είτε σωματικά είτε ψυχολογικά. Όσο μικρά και αν είναι τα παιδιά, τα δικαιώματά τους υπερισχύουν των δικαιωμάτων του/της ερευνητή/τριας.

β. Πριν την έναρξη της έρευνας, οι ερευνητές/ερευνητήτριες πρέπει να λαμβάνουν τη συναίνεση των συμμετεχόντων κατόπιν ενημέρωσής τους. Οφείλουν να ενημερώνουν το παιδί για όλα τα χαρακτηριστικά της έρευνας, τα οποία θα μπορούσαν να επηρεάσουν την προθυμία του να συμμετάσχει και να απαντούν στις ερωτήσεις του, με όρους που να ανταποκρίνονται στις δυνατότητες κατανόησής του. Οι ερευνητές/τριες θα πρέπει να σέβονται την ελευθερία του παιδιού να επιλέξει τη συμμετοχή του ή όχι στην έρευνα, καθώς και να διακόψει τη συμμετοχή του ανά πάσα στιγμή. Οι συμμετέχοντες/σες θα πρέπει εκουσίως να συμφωνήσουν να λάβουν μέρος στην έρευνα κατόπιν ενημέρωσής τους, η οποία πρέπει να είναι ανάλογη με την ωριμότητα της ηλικίας τους. Για τους συμμετέχοντες/σες, πέρα από τα ανωτέρω προβλεπόμενα, πρέπει να ληφθεί και η έγγραφη συναίνεση των γονέων ή των κηδεμόνων τους.

γ. Όταν πρόκειται για έρευνα με βρέφη, οι ερευνητές/τριες θα πρέπει να δώσουν όλες τις απαραίτητες εξηγήσεις προς τους γονείς, και να είναι ιδιαίτερα ευαίσθητοι στους δείκτες δυσφορίας των βρεφών, προκειμένου να λάβουν την έγγραφη συναίνεση κατόπιν ενημέρωσης των γονέων.

δ. Για τη συμμετοχή παιδιών και ανηλίκων σε έρευνα απαιτείται εκτός από τη δική τους γνώμη και η έγγραφη συναίνεση των γονέων ή των προσώπων που ασκούν την επιμέλειά τους. Η συναίνεση των γονέων ή των προσώπων που ασκούν την επιμέλειά τους, ή όσων ενεργούν στη θέση των γονέων (π.χ. διευθυντές ιδρυμάτων κ.λπ.), ύστερα από ενημέρωσή τους, θα πρέπει να αποκτάται γραπτώς.

ε. Πρέπει επίσης να υπάρχει έγγραφη συναίνεση -ύστερα από ενημέρωση- οποιουδήποτε προσώπου του οποίου η συναλλαγή με το παιδί αποτελεί αντικείμενο της μελέτης (π.χ. εκπαιδευτικών).

στ. Οι προσωπικές πληροφορίες που δίνονται από τους συμμετέχοντες/σες στη διάρκεια της έρευνας πρέπει να παραμένουν εμπιστευτικές. Η ανωνυμία των συμμετεχόντων/σών θα πρέπει να διατηρείται και δεν θα πρέπει να γίνεται χρήση καμίας πληροφορίας για την οποία δεν υπάρχει έγκριση. Σε περιπτώσεις επώνυμης συμμετοχής σε έρευνα (ή σε περιπτώσεις που κρίνεται αναγκαία ή επιθυμητή η επώνυμη συμμετοχή σε έρευνα, π.χ. περιπτώσεις έρευνας καλλιτεχνικών πρακτικών, ή/και καλλιτεχνημάτων/έργων, μαρτυρίες στο πλαίσιο ερευνών προφορικής ιστορίας) απαιτείται η ρητή συναίνεση των συμμετεχόντων/σών με βάση το άρθρο 4 του παρόντος.

## **Άρθρο 6. Ειδική αιτιολόγηση για την συμμετοχή ατόμων ευάλωτων στον καταναγκασμό**

1. Η ευθύνη των ερευνητών/τριών του Ιδρύματος επαυξάνεται ανάλογα με το κοινωνικό περιβάλλον, στο οποίο θα αναζητήσει εθελοντές/ντριες και θα διεξάγει την έρευνα. Σε ορισμένα περιβάλλοντα και καταστάσεις επικρατούν συνθήκες, που εξ αντικείμενου μπορεί να επηρεάσουν καθοριστικά τη βούληση του προσώπου και κατά συνέπεια να περιορίσουν την ελευθερία και τον αυτοπροσδιορισμό του, όπως για παράδειγμα κράτηση σε σωφρονιστικά καταστήματα, νοσηλεία σε ψυχιατρικά ιδρύματα ή ακόμη και σε μονάδες εντατικής θεραπείας και αντιμετώπισης εκτάκτων περιστατικών, διαβίωση σε οίκους ευγηρίας ή σε χώρους φιλοξενίας προσφύγων και

μεταναστών, σε συνθήκες ενδοοικογενειακής, κοινωνικής ή πολιτικής βίας, καταστάσεις έκτακτης ανάγκης εξαιτίας φυσικών ή άλλων καταστροφών κ.λπ. Σε τέτοιες περιπτώσεις, οι ερευνητές/τριες έχουν αυξημένες ευθύνες και οφείλουν αιτιολογημένα και εμπειριστατωμένα να τεκμηριώσουν ότι διασφαλίζουν τις προϋποθέσεις, ώστε οι συμμετέχοντες/σες στην έρευνα να μην εκπίπτουν σε απλά «μέσα» πειραματισμού και έρευνας.

2. Για την έρευνα σε προσφυγικούς πληθυσμούς πρέπει να τηρούνται οι αρχές που περιέχονται στους Γενικούς Ευρωπαϊκούς Κανόνες και Κώδικες Δεοντολογίας.

3. Σε ενδεχόμενες έρευνες σε κρατούμενους/νες, οι ερευνητές/τριες οφείλουν να τηρούν τις ειδικές διατάξεις που ισχύουν για αυτούς (Σωφρονιστικός Κώδικας, ειδικοί Κώδικες Δεοντολογίας της Εγκληματολογίας ή της Εγκληματολογικής Έρευνας). Δεν επιτρέπονται σε καμία περίπτωση πειράματα, που αποβλέπουν στην αναζήτηση μεθόδων ανάκρισης ή άλλων μέσων, που μπορεί να προκαλέσουν κινδύνους στη σωματική και ψυχική τους υγεία, ή να μειώσουν την ηθική τους υπόσταση και να προσβάλλουν την ανθρώπινη ιδιότητά τους.

#### **Άρθρο 7. Σεβασμός της διαφορετικότητας**

1. Σε όλες τις κοινωνικές έρευνες οι ερευνητές/τριες του Παντείου Πανεπιστημίου οφείλουν να σέβονται τις πολιτισμικές και ατομικές διαφορές ρόλων και θέσεων, συμπεριλαμβανομένων και όσων οφείλονται στην ηλικία, στο φύλο, στη φυλή, στην εθνική ή εθνοτική προέλευση, στη θρησκεία, στις σεξουαλικές προτιμήσεις, στην αναπηρία, στη γλώσσα και στο κοινωνικοοικονομικό επίπεδο. Είναι ευαίσθητοι/ες στις πραγματικές ή προσλαμβανόμενες ιεραρχήσεις και ανισότητες σχέσεων μεταξύ ερευνητών/τριών και συμμετεχόντων στην έρευνα και διασφαλίζουν τις απαραίτητες θεωρητικές, μεθοδολογικές και ερευνητικές προϋποθέσεις για την ανάδειξη του γνήσιου λόγου και της οπτικής των συμμετεχόντων/σών στην έρευνα. Δεν εκμεταλλεύονται πρόσωπα με τα οποία έχουν συμβουλευτική ή παρόμοια σχέση, που εξ αντικειμένου δημιουργεί σχέση ανισότητας (π.χ. ασθενείς, πελάτες κ.λπ.) και αποφεύγουν την με οποιοδήποτε τρόπο πρόκληση βλάβης ή έκθεση σε κίνδυνο των συμμετεχόντων/σών στην έρευνα.

2. Δημιουργούν, διατηρούν, διανέμουν, φυλάσσουν, συντηρούν και διαθέτουν αρχεία και δεδομένα που σχετίζονται με την έρευνά τους, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και τον παρόντα Κανονισμό Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας.

#### **Άρθρο 8. Προστασία της ιδιωτικότητας και των δεδομένων των ατόμων που συμμετέχουν στην έρευνα**

1. Το Πάντειο Πανεπιστήμιο αποτελεί τον υποδοχέα πολλαπλού τύπου πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ιδιωτικών πληροφοριών. Οι ερευνητές/τριες δεσμεύονται για την προστασία της ιδιωτικής ζωής των προσώπων που συμμετέχουν στην έρευνα, όπως και για την προστασία αυτών κατά την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων τους, με ηλεκτρονική ή οποιαδήποτε άλλη μορφή αυτή διενεργείται. Οι εκτελούντες/σες την επεξεργασία ερευνητές/τριες οφείλουν να επεξεργάζονται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα αποκλειστικά για τους σκοπούς της επεξεργασίας και με τα μέσα επεξεργασίας που καθορίζει ο/η Υπεύθυνος/η Επεξεργασίας. Οποιασδήποτε άλλη επεξεργασία

των δεδομένων αυτών για άλλους σκοπούς, ακόμη και παρεμφερείς, αποκλείεται. Το Πάντειο Πανεπιστήμιο, ως φορέας υπεύθυνος για την επεξεργασία, και οι εκτελούντες/σες την επεξεργασία ερευνητές/τριες δεσμεύονται να εφαρμόζουν τα απαραίτητα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για την τήρηση της αρχής της ελαχιστοποίησης των δεδομένων, τη διασφάλιση του κατάλληλου επιπέδου προστασίας και ασφάλειας κατά την επεξεργασία τους, την προστασία αυτών από καταστροφή, απώλεια, αλλοίωση, μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση, κοινολόγηση ή διαβίβαση με οποιονδήποτε τρόπο. Τα κατάλληλα μέτρα μπορούν να περιλαμβάνουν τη χρήση ψευδωνύμων, κωδικών ή άλλων μεθόδων που αποκλείουν την ταυτοποίηση των συμμετεχόντων υποκειμένων. Εάν κατ' εξαίρεση η δυνατότητα ταυτοποίησης είναι αναγκαίο να διατηρηθεί για τους σκοπούς της συγκεκριμένης επεξεργασίας πρέπει να αιτιολογηθεί ειδικά και να προβλέπεται η λήψη κατάλληλων μέτρων προστασίας.

2. Οι ερευνητές/τριες οφείλουν να τηρούν απαρεγκλίτως πριν, κατά και μετά την έρευνα, τις αρχές της προστασίας και της ακεραιότητας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, που συλλέγονται και υπόκεινται σε επεξεργασία, καθώς και την ισχύουσα νομοθεσία για την προστασία αυτών. Η εκάστοτε έρευνα διεξάγεται σύμφωνα με τις αρχές και τους κανόνες του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (ΓΚΠΔ) και της ισχύουσας ελληνικής νομοθεσίας. Οι εκτελούντες/σες την επεξεργασία ερευνητές/τριες οφείλουν, καθ' όλη τη διάρκεια της επεξεργασίας, να συμμορφώνονται προς τις επιταγές του νομοθετικού πλαισίου περί προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ιδίως προς τον ΓΚΠΔ- GDPR και τη συναφή νομοθεσία της Ελλάδος, καθώς και προς τις αποφάσεις και οδηγίες της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΑΠΔΠΧ).

3. Σε περίπτωση που στο πλαίσιο έρευνας που εκτελείται στο Ίδρυμα υπάρξει αίτημα από τον/την Επιστημονικό/ή Υπεύθυνο/η για τη διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε χώρα εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα πρέπει το αίτημα αυτό να συνοδεύεται από την αντίστοιχη τεκμηρίωση, δηλαδή επίσημη βεβαίωση, που να αναφέρει πρώτον, τον αριθμό της σύμβασης με τον αποδέκτη των δεδομένων στην τρίτη χώρα και δεύτερον, ότι από τη σύμβαση αυτή προκύπτει η τήρηση των εγγυήσεων προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, που προβλέπει ο Κανονισμός της ΕΕ. Αν δεν υπάρχει τέτοια σύμβαση, ο/η Επιστημονικός/ή Υπεύθυνος/η οφείλει να αναφέρει τον λόγο, και υποχρεούται να προβλέψει ειδική έγγραφη συναίνεση των υποκειμένων που συμμετέχουν στην έρευνα για τη διαβίβαση των δεδομένων τους, υπό τον όρο ότι στο έντυπο της συναίνεσης θα υπάρχει ρητή πληροφόρηση ότι στην τρίτη χώρα (η οποία πρέπει να ονομάζεται) δεν ισχύουν οι εγγυήσεις προστασίας της ΕΕ.

4. Όσοι/ες ερευνητές/τριες επεξεργάζονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υποκειμένων που συμμετέχουν σε έρευνα, και οι ίδιοι/ες δεν δεσμεύονται από το κατά νόμον απόρρητο ούτε τελούν σε σχέση εξάρτησης με το Πάντειο Πανεπιστήμιο, δηλαδή όσοι/ες δεν είναι λειτουργοί ή υπάλληλοι του Ιδρύματος ούτε συνδέονται με αυτό ως προς την πραγματοποίηση της συγκεκριμένης έρευνας με σχέση εργασίας (όχι έργου ή παροχής ανεξαρτήτων υπηρεσιών κ.λπ.) συνάπτουν με το Πανεπιστήμιο πρόσθετο Συμφωνητικό Όρων για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

5. Δικαίωμα στη λήθη ή τη διαγραφή των δεδομένων τους έχουν όλα τα πρόσωπα που συμμετέχουν σε έρευνα. Προκειμένου να ενισχυθεί το δικαίωμα στη λήθη στο επιγραμμικό (on



line) περιβάλλον, καθώς και το δικαίωμα διαγραφής προσωπικών δεδομένων, εάν υπάρξει σχετικό αίτημα από συμμετέχον στην έρευνα πρόσωπο, ο/η Εκτελών/ούσα την επεξεργασία οφείλει να ενημερώνει τον/την Υπεύθυνο/η Επεξεργασίας, ώστε να διαγράφονται οποιοδήποτε σύνδεσμοι ή αντίγραφα ή τυχόν αναπαραγωγή των εν λόγω δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

6. Ειδικά για την επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα θα λαμβάνονται όλες οι αυστηρές πρόνοιες που τα αφορούν κατά την ισχύουσα νομοθεσία.

7. Για όλα τα ζητήματα προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα οι ερευνητές/τριες οφείλουν να συμμορφώνονται προς τις υποδείξεις του/της Υπευθύνου/νης Προστασίας Δεδομένων του Πανεπιστημίου (DPO), έχοντας την υποχρέωση εάν πράξουν διαφορετικά να αιτιολογήσουν εγγράφως την απόφασή τους και να αναλάβουν την αστική και ποινική ευθύνη των όποιων δυσμενών ή επιζήμιων αποτελεσμάτων επέλθουν εξ αιτίας τους.

### **Άρθρο 9. Τήρηση κανόνων ασφάλειας**

1. Οι ερευνητές/τριες του Παντείου Πανεπιστημίου οφείλουν να εφαρμόζουν όλους τους αναγνωρισμένους στο οικείο επιστημονικό πεδίο κανόνες ασφαλείας. Σε περίπτωση που η τήρηση κανονισμών ασφαλείας εξαρτάται από θέματα υποδομών/εξοπλισμού ενημερώνουν τους αρμοδίους, ώστε να ληφθούν αμέσως τα απαραίτητα μέτρα.

2. Οι ερευνητές/τριες του Ιδρύματος που διευθύνουν ερευνητικά προγράμματα οφείλουν να ενημερώνουν τους/τις συμμετέχοντες/σες σε αυτά, με πληρότητα και ειλικρίνεια, και να λαμβάνουν όλα τα αναγκαία και επιβαλλόμενα επιστημονικά μέτρα για την προστασία της υγείας των συμμετεχόντων/σών και εργαζομένων στα προγράμματα από ατυχήματα ή παρενέργειες που μπορούν να προκύψουν από τις ιδιαίτερες συνθήκες της έρευνας.

3. Ασφάλεια συστημάτων. Οι βασικές αρχές που οφείλουν να ενσωματώνουν όλα τα ασφαλή συστήματα είναι η εμπιστευτικότητα, η ακεραιότητα και η διαθεσιμότητα:

α) Εμπιστευτικότητα: Τα δεδομένα πρέπει να μπορεί να παραμένουν εμπιστευτικά και να μη διαρρέουν. Είναι απαραίτητο να ελέγχεται η πρόσβαση στα δεδομένα ώστε αυτή να γίνεται μόνον από εξουσιοδοτημένα άτομα, καθώς επίσης και να λειτουργούν μηχανισμοί οι οποίοι θα ελέγχουν τη δημιουργία αντιγράφων, και θα καταγράφουν όλες τις μορφές πρόσβασης στα δεδομένα.

β) Ακεραιότητα: Το σύστημα πρέπει να εγγυάται την ακεραιότητα των δεδομένων, δηλαδή θα πρέπει να βεβαιώνεται ότι τα δεδομένα δεν έχουν αλλάξει με παρέμβαση χωρίς εξουσιοδότηση. Εάν έχει γίνει κάποια αλλαγή, θα πρέπει αυτή να μπορεί να ανιχνευθεί (π.χ. μέσω της δημιουργίας logs, τα οποία καταγράφουν όλες τις μορφές πρόσβασης στα δεδομένα, μέσω κρυπτογράφησης, η οποία μπορεί να εγυηθεί το απόρρητο και την ακεραιότητά τους, κ.λπ.)

γ) Διαθεσιμότητα: Το σύστημα πρέπει να είναι διαθέσιμο στους/στις χρήστες/ριες όταν το χρειάζονται. Εάν ένα σύστημα πάυει να είναι διαθέσιμο (π.χ. λόγω βλάβης ή κακόβουλης ενέργειας), θα πρέπει να μπορεί να επανέλθει σε κανονική λειτουργία σε εύλογο χρονικό διάστημα, ή και να υποκατασταθεί όσο χρειάζεται (λχ. μέσω ενός εναλλακτικού συστήματος διαθέσιμου να αναλάβει λειτουργία, κατά την αρχή της αποκατάστασης της διαθεσιμότητας).

### **Άρθρο 10. Σεβασμός της πνευματικής ιδιοκτησίας - πρόσβαση στα αποτελέσματα της έρευνας**

1. Οι ερευνητές/τριες του Ιδρύματος, κατά τη διεξαγωγή της ερευνητικής δραστηριότητας, οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη τους και να μη θίγουν με κανένα τρόπο δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας τρίτων.
2. Η πνευματική ιδιοκτησία περιλαμβάνει το δικαίωμα εκμετάλλευσης του ερευνητικού έργου (περιουσιακό δικαίωμα) και το δικαίωμα της προστασίας του προσωπικού δεσμού με αυτό (ηθικό δικαίωμα).
3. Οποιοδήποτε πρόσωπο λαμβάνει, επίσημα ή ανεπίσημα, γνώση της προόδου ή του προϊόντος των ερευνών πριν από την ολοκλήρωση και δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων τους, οφείλει να τηρεί πλήρη εχεμύθεια και να απέχει από κάθε ενέργεια εκμετάλλευσης της γνώσης ή του προϊόντος της έρευνας προς ίδιον όφελος.
4. Οι ερευνητές/τριες αποκτούν δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας επί του αντικειμένου της έρευνας που διεξάγουν και των προϊόντων αυτής αναλόγως του βαθμού συμβολής τους σε αυτήν, της σύμβασης στο πλαίσιο της οποίας ενήργησαν, της σχέσης τους με το Ίδρυμα και σε κάθε περίπτωση με τα σχετικώς προβλεπόμενα στην ισχύουσα νομοθεσία.
5. Οι ερευνητές/τριες θα πρέπει να καθιστούν τα αποτελέσματα της έρευνάς τους προσβάσιμα στους συμμετέχοντες στην έρευνα και στο ευρύτερο κοινό λαμβάνοντας υπόψη τους τις κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές επιπτώσεις που μπορεί να έχει η διάχυση των πορισμάτων της έρευνάς τους για τους πληθυσμούς που αφορά η έρευνα..

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΣΥΣΤΑΣΗ - ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΗΣ Ε.Η.Δ.Ε.**

### **Άρθρο 11. Σύσταση - Αποστολή**

1. Η Επιτροπή Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας (Ε.Η.Δ.Ε.) του Παντείου Πανεπιστημίου συστήνεται και λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4521/2018, άρθρα 21-27 και τον Κανονισμό Αρχών και Λειτουργίας των Ε.Η.Δ.Ε., που καταρτίζεται από την Επιτροπή Ερευνών του Ιδρύματος και ψηφίζεται από την Σύγκλητο.
2. Αποστολή της Ε.Η.Δ.Ε. είναι να παρέχει, σε ηθικό και δεοντολογικό επίπεδο, εγγύηση αξιοπιστίας των ερευνητικών έργων που διεξάγονται στο Ίδρυμα. Η Ε.Η.Δ.Ε. ελέγχει αν ένα ερευνητικό έργο διενεργείται με σεβασμό στην αξία των ανθρώπινων όντων, στην αυτονομία των προσώπων που συμμετέχουν, στην ιδιωτική ζωή και τα προσωπικά τους δεδομένα, καθώς και με φροντίδα για το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον. Η Επιτροπή ελέγχει, επίσης, την τήρηση των γενικά παραδεδωμένων αρχών της ακεραιότητας της έρευνας και των κριτηρίων της ορθής επιστημονικής πρακτικής. Ο έλεγχος της ηθικής και δεοντολογίας της έρευνας αποτελεί ουσιώδη εγγύηση αξιοπιστίας, συμβάλλει στην επίτευξη αριστείας και είναι προϋπόθεση για την ενίσχυση της εμπιστοσύνης και την αποδοχή της έρευνας που διεξάγεται στο Πάντειο Πανεπιστήμιο από το κοινωνικό σύνολο.

## Άρθρο 12. Σύνοψη - Θητεία

1. Η Ε.Η.Δ.Ε. αποτελείται από πέντε (5) τακτικά μέλη με τους αναπληρωτές τους. Η σύνοψη της Ε.Η.Δ.Ε. καθορίζεται με απόφαση της Επιτροπής Ερευνών του Παντείου Πανεπιστημίου μετά από πρόσκληση υποψηφιοτήτων, λαμβάνοντας υπ' όψιν της τα εξής κριτήρια:

α. Τέσσερα από τα πέντε (5) τακτικά μέλη, και αντιστοίχως από τα αναπληρωματικά τους, θα πρέπει να είναι μέλη ΔΕΠ του Παντείου Πανεπιστημίου ή Ομότιμοι Καθηγητές του Παντείου Πανεπιστημίου.

β. Ένα (1) από τα τακτικά μέλη, και αντιστοίχως από τα αναπληρωματικά τους, θα πρέπει να είναι πρόσωπα εκτός του Παντείου Πανεπιστημίου. Για τις θέσεις των εξωτερικών μελών μπορούν να υποβάλλουν υποψηφιότητα μέλη ΔΕΠ άλλων πανεπιστημίων, ερευνητές/τριες Ερευνητικών Κέντρων, κατά προτεραιότητα Α΄ ή Β΄ βαθμίδας, και επιστήμονες κατά προτίμηση με ειδίκευση σε θέματα έρευνας, ηθικής/βιοηθικής και δεοντολογίας της έρευνας.

γ. Ένα (1) τουλάχιστον από τα πέντε μέλη, και αντιστοίχως από το αναπληρωματικό του, πρέπει να έχει ειδίκευση στην ηθική/βιοηθική.

2. Τα μέλη των Ε.Η.Δ.Ε. επιλέγονται ως εξής:

α. Η Επιτροπή Ερευνών του Παντείου Πανεπιστημίου καταρτίζει και δημοσιεύει στον διαδικτυακό τόπο του Ιδρύματος πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την πλήρωση των θέσεων το αργότερο τρεις (3) μήνες πριν από τη λήξη της θητείας κάθε μέλους. Στην πρόσκληση προσδιορίζεται ο ακριβής αριθμός των μελών της Ε.Η.Δ.Ε. και εξειδικεύονται τα προσόντα που πρέπει να έχουν τα μέλη της Ε.Η.Δ.Ε. Οι υποψηφιότητες και τα απαραίτητα δικαιολογητικά υποβάλλονται από τους/τις ενδιαφερομένους/νες ηλεκτρονικά.

β. Η Επιτροπή Ερευνών του Παντείου Πανεπιστημίου αξιολογεί τις υποψηφιότητες και αποφασίζει για τη σύνοψη της Ε.Η.Δ.Ε. Κατά την απόφαση της Επιτροπής Ερευνών συνεκτιμώνται:

- Η εμπειρία των υποψηφίων στην υλοποίηση και διαχείριση έργων ως Επιστημονικά Υπεύθυνων.
- Η προηγούμενη συμμετοχή των υποψηφίων σε αντίστοιχες επιτροπές ηθικής/δεοντολογίας/βιοηθικής.
- Η εκπροσώπηση στη σύνοψη της Ε.Η.Δ.Ε. των γνωστικών αντικειμένων όλων των Σχολών του Ιδρύματος.
- Η διαμόρφωση της τελικής σύνοψης της Ε.Η.Δ.Ε. έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η διεπιστημονική προσέγγιση και η σφαιρική εξέταση των ηθικών, δεοντολογικών και νομικών ζητημάτων που προκύπτουν στο πλαίσιο της έρευνας.

3. Η Ε.Η.Δ.Ε. συγκροτείται με απόφαση του/της Πρύτανη του Παντείου Πανεπιστημίου. Στην απόφαση συγκρότησης ορίζεται ο/η Πρόεδρος και ο/η Αντιπρόεδρος της Επιτροπής. Ο/Η Γραμματέας της Επιτροπής ορίζεται από τον/την Πρύτανη με πράξη του/της.

4. Κάθε μέλος της Ε.Η.Δ.Ε. οφείλει να γνωρίζει τις αρχές ηθικής και δεοντολογίας της έρευνας, και τις αρχές επιστημονικής ακεραιότητας όπως ορίζονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, τα διεθνή κανονιστικά κείμενα και την ελληνική νομοθεσία. και να μην έχει καταδικασθεί για προσβολή των αρχών της επιστημονικής ακεραιότητας (λογοκλοπή, παραποίηση δεδομένων, κ.λπ.).

Επιθυμητή είναι η συμμετοχή περισσότερων του ενός μελών με ειδικές σπουδές σε θέματα ηθικής/βιοηθικής της έρευνας.

5. Η διάρκεια της θητείας των μελών των Ε.Η.Δ.Ε. είναι τριετής και μπορεί να ανανεωθεί μία (1) μόνο φορά. Αν κάποιο μέλος της Ε.Η.Δ.Ε. παραιτηθεί, εκλείψει ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο παύσει η θητεία του, αντικαθίσταται για το υπόλοιπο της θητείας του από το αναπληρωματικό του μέλος.

6. Ο/Η Πρόεδρος της Ε.Η.Δ.Ε. έχει την ευθύνη λειτουργίας της Επιτροπής, συγκαλεί τις συνεδριάσεις, αντιπροσωπεύει την Επιτροπή ενώπιον της Επιτροπής Ερευνών, της Συγκλήτου και όπου αλλού χρειαστεί. Η Ε.Η.Δ.Ε. δύναται να παρέχει στον/στην Πρόεδρο την εξουσιοδότηση να λαμβάνει γνώση και να υπογράφει το έντυπο γνωστοποίησης εγκεκριμένου ερευνητικού πρωτοκόλλου.

7. Ο/Η Αντιπρόεδρος ασκεί τα καθήκοντα του/της Προέδρου σε περίπτωση κωλύματος του/της τελευταίου/ας. Μπορεί επίσης να τού/της ζητηθεί από τον/την Πρόεδρο να ασκήσει συμπληρωματικά καθήκοντα, όπως την εποπτεία μέρους της ημερησίας διάταξης.

### **Άρθρο 13. Ασυμβίβαστα - Σύγκρουση συμφερόντων**

1. Η ιδιότητα του μέλους Ε.Η.Δ.Ε. είναι ασυμβίβαστη με τις ιδιότητες του/της Πρύτανη, του/της Αντιπρύτανη και του/της Κοσμήτορα, καθώς και μέλους της Επιτροπής Ερευνών ή Προέδρου Τμήματος του Παντείου Πανεπιστημίου.

2. Μέλος της Ε.Η.Δ.Ε. έχει κώλυμα συμμετοχής στη συνεδρίαση σε κάθε περίπτωση κατά την οποία μπορεί να προκύψει σύγκρουση συμφερόντων. Σύγκρουση συμφερόντων προκύπτει όταν μέλος της Ε.Η.Δ.Ε. έχει συμφέρον (οικονομικό, προσωπικό ή άλλο) το οποίο μπορεί να επηρεάσει, ή φαίνεται να επηρεάζει, την αμερόληπτη και αντικειμενική εκτέλεση των καθηκόντων του. Ως τέτοιο νοείται οποιοδήποτε πιθανό πλεονέκτημα υπέρ του ιδίου ή του/της συζύγου του/της ή συγγενούς α' βαθμού. Σε περίπτωση τέτοιου κωλύματος αναφορικά με συγκεκριμένη υπό αξιολόγηση πρόταση, το μέλος της Ε.Η.Δ.Ε. ενημερώνει άμεσα τον/την Πρόεδρο, που μεριμνά για την αντικατάστασή του από τον αναπληρωτή του. Το συγκεκριμένο μέλος αποχωρεί από τη συνεδρίαση πριν από την έναρξη της συζήτησης. Όλες οι δηλώσεις, ή άλλο παρόμοιο ζήτημα που μπορεί να επηρεάσει την αμεροληψία του μέλους, σημειώνονται στα πρακτικά της συνεδρίασης. Τα μέλη της ΕΗΔΕ απέχουν από τη συζήτηση προτάσεων στις οποίες με οποιοδήποτε τρόπο εμπλέκονται.

### **Άρθρο 14. Υποχρέωση εχεμύθειας**

1. Τα μέλη της Ε.Η.Δ.Ε. υποχρεούνται στην τήρηση απόλυτης εχεμύθειας αναφορικά με οποιαδήποτε πληροφορία περιέρχεται στη γνώση τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Η υποχρέωση βαρύνει επίσης οποιονδήποτε εξωτερικό/ή εμπειρογνώμονα ή εισηγητή/τρια προσκληθεί για παροχή γνωμοδότησης/εισήγησης σχετικά με συγκεκριμένο ερευνητικό πρωτόκολλο.

2. Η υποχρέωση εχεμύθειας αφορά και τον/την Γραμματέα της Επιτροπής, και κάθε εμπλεκόμενο μέλος που μπορεί να ασκεί υποστηρικτικό έργο. Δεν επιτρέπεται η γνωστοποίηση με οποιονδήποτε τρόπο απόρρητων στοιχείων ή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, που είναι προσιτά στα ανωτέρω άτομα λόγω των καθηκόντων τους.

3. Η υποχρέωση εχεμύθειας επεκτείνεται και στο περιεχόμενο των διαβουλεύσεων μεταξύ των μελών της Ε.Η.Δ.Ε., οι οποίες είναι απαραίτητες για την αξιολόγηση των πρωτοκόλλων και τη λήψη τελικής απόφασης.

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'**

### **ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ - ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΓΚΡΙΣΗΣ - ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ Ε.Η.Δ.Ε.**

#### **Άρθρο 15. Αρμοδιότητες**

1. Αρμοδιότητα της Ε.Η.Δ.Ε. είναι να διαπιστώνει κατά πόσον συγκεκριμένο ερευνητικό έργο, που πρόκειται να εκπονηθεί στο Πάντειο Πανεπιστήμιο, δεν αντιβαίνει στην κείμενη νομοθεσία και κατά πόσον συνάδει με τους κανόνες ηθικής και δεοντολογίας της έρευνας και ερευνητικής ακεραιότητας ως προς το περιεχόμενο και προς τον τρόπο διεξαγωγής της, όπως περιγράφονται στο Κεφάλαιο Α' του παρόντος. Ειδικότερα στις αρμοδιότητες της Ε.Η.Δ.Ε. περιλαμβάνονται:

α) Η εξέταση των χρηματοδοτούμενων ερευνητικών έργων που, κατά δήλωση του/της Επιστημονικού/ής Υπευθύνου/ης, περιλαμβάνουν έρευνα στον άνθρωπο, στα ζώα ή στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον, τα οποία υποβάλλονται υποχρεωτικά για έγκριση στην Ε.Η.Δ.Ε. Το έργο δεν μπορεί να αρχίσει να υλοποιείται στο Πάντειο Πανεπιστήμιο εάν δεν λάβει προηγουμένως τη σχετική έγκριση της Επιτροπής.

β) Η εξέταση, εκτός των χρηματοδοτούμενων ερευνητικών έργων της παραπάνω περίπτωσης α', και διδακτορικής ή διπλωματικής εργασίας, προβλέπεται μόνο ύστερα από αίτηση του/της ερευνητή/τριας ή του/της Επιβλέποντα/ουσας ή τεκμηριωμένη καταγγελία.

γ) Σε περιπτώσεις ερευνητών/τριων που έρχονται με ακαδημαϊκή σύνδεση στο Πάντειο Πανεπιστήμιο (επισκέπτες/διδακτορικοί/μεταδιδακτορικοί), και οι οποίοι/ες έχουν ήδη λάβει σχετική έγκριση από το ίδρυμα προέλευσής τους, η Ε.Η.Δ.Ε. λαμβάνει υπόψη της τη σχετική έγκριση και σε περιπτώσεις κενού ή απόκλισης από τον κανονισμό του Παντείου, αποφαινεται κατά περίπτωση.

2. Η Επιτροπή διαπιστώνει τη λήψη εγκρίσεων από τις αρμόδιες αρχές, εφόσον αυτές απαιτούνται, ελέγχει τη συμμόρφωση τήρησης του ηθικού, δεοντολογικού και νομικού πλαισίου και έχει τη δυνατότητα να διενεργεί ελέγχους και ύστερα από την έγκριση, κατά τη διάρκεια της εξέλιξης της συγκεκριμένης έρευνας έως την ολοκλήρωσή της, προβαίνοντας σε συστάσεις για την αρτιότερη, ηθικά και δεοντολογικά, διενέργειά της.

3. Η Ε.Η.Δ.Ε. αποφασίζει μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα, το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει τις δεκαπέντε (15) ημέρες από την πλήρη υποβολή της αίτησης και τη συγκέντρωση όλων των απαραίτητων συνοδευτικών εγγράφων. Αν, μέσα στη προθεσμία αυτή μετά από την πλήρη υποβολή, η Ε.Η.Δ.Ε. δεν εκδώσει απόφαση, η αίτηση θεωρείται εγκεκριμένη. Σε περίπτωση καταγγελίας, η Ε.Η.Δ.Ε. αποφασίζει το αργότερο μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την υποβολή της καταγγελίας. Αν μέσα στην προθεσμία αυτή δεν εκδοθεί απόφαση, η καταγγελία θεωρείται ότι έχει απορριφθεί.

4. Οι ανωτέρω προθεσμίες για την απόφαση της Ε.Η.Δ.Ε. ισχύουν μόνο στην περίπτωση που ο/η Επιστημονικός/ή Υπεύθυνος/η Έργου ή ο/η ερευνητής/τρια έχει καταθέσει όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά. Σε περίπτωση που του/της ζητηθούν πρόσθετα στοιχεία για την συμπλήρωση της πρότασης, η προθεσμία άρχεται από την κατάθεση των πρόσθετων δικαιολογητικών.
5. Η Ε.Η.Δ.Ε. εισηγείται στην Επιτροπή Ερευνών του Παντείου Πανεπιστημίου την αναστολή ενός ερευνητικού έργου, εφόσον υπάρχει παράβαση της νομοθεσίας και του Κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας του Παντείου Πανεπιστημίου.
6. Η Ε.Η.Δ.Ε. μπορεί να παρέχει επιστημονική γνώμη-εισήγηση στην Επιτροπή Ερευνών του Παντείου Πανεπιστημίου, σε περίπτωση που τής ζητηθεί.
7. Οι συστάσεις και εισηγήσεις της Ε.Η.Δ.Ε. είναι ειδικά αιτιολογημένες. Οι αποφάσεις της Ε.Η.Δ.Ε. είναι δεσμευτικές για το Πάντειο Πανεπιστήμιο.
8. Εάν η νομοθεσία προβλέπει έγκριση ή αδειοδότηση ενός ερευνητικού έργου από άλλη αρμόδια δημόσια υπηρεσία, διοικητικό όργανο ή ανεξάρτητη διοικητική Αρχή, η σχετική απόφαση της Ε.Η.Δ.Ε. δεν υποκαθιστά την εν λόγω έγκριση ή αδειοδότηση.
9. Η Ε.Η.Δ.Ε. οργανώνει την ενημέρωση του επιστημονικού προσωπικού, του διοικητικού προσωπικού και των φοιτητών/τριών του Παντείου Πανεπιστημίου σε θέματα ηθικής και δεοντολογίας της έρευνας μέσω της πραγματοποίησης ομιλιών, ημερίδων, δημοσίευσης ενημερωτικού υλικού και οποιουδήποτε άλλου πρόσφορου μέσου.
10. Στις αρμοδιότητες της Επιτροπής Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας δεν ανήκει η εξέταση θεμάτων ακαδημαϊκής δεοντολογίας μεταξύ των μελών ΔΕΠ, των πάσης κατηγορίας διδασκόντων, ούτε επίσης των φοιτητών/τριών του Παντείου Πανεπιστημίου.

#### **Άρθρο 16. Υποβολή και παραλαβή προτάσεων**

1. Οι αιτήσεις και τα συνοδευτικά έγγραφα υποβάλλονται από τον/την Επιστημονικό/ή Υπεύθυνο/η του έργου ηλεκτρονικά στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της Ε.Η.Δ.Ε. Στον διαδικτυακό τόπο του Παντείου Πανεπιστημίου βρίσκονται τα έντυπα υποβολής και οι προθεσμίες για την υποβολή.
2. Ο/Η Γραμματέας της Ε.Η.Δ.Ε. επιβεβαιώνει στον/στην καταθέσαντα/σασα ότι έλαβε την ερευνητική πρόταση, αφού πρώτα διαπιστώσει την πληρότητα των δικαιολογητικών και την πρωτοκολλησει. Σε περίπτωση ελλείψεως δικαιολογητικών ενημερώνει τον/την καταθέσαντα/σασα για την ανάγκη επανυποβολής της πρότασης.
3. Τα μέλη της Ε.Η.Δ.Ε., μόλις λάβουν την ερευνητική πρόταση, οφείλουν να ενημερώσουν τον/την Πρόεδρο και τον/την Γραμματέα, εάν υφίσταται περίπτωση σύγκρουσης συμφερόντων, η οποία εμποδίζει τη συμμετοχή τους στην αξιολόγησή της.

4. Ο/Η Πρόεδρος της Ε.Η.Δ.Ε. ορίζει για κάθε αίτηση που υποβάλλεται εισηγητή/τρια, κατά προτεραιότητα μέλος της Ε.Η.Δ.Ε., ανάλογα με το επιστημονικό αντικείμενο του ερευνητικού έργου. Αν το γνωστικό αντικείμενο του έργου δεν μπορεί να καλυφθεί από τα μέλη της Ε.Η.Δ.Ε., ορίζεται εξωτερικός εμπειρογνώμονας, ο οποίος γνωμοδοτεί.

5. Οι συνεδριάσεις της Ε.Η.Δ.Ε. μπορεί να διεξάγονται εξ αποστάσεως με ηλεκτρονικά μέσα.

### **Άρθρο 17. Διαδικασία έγκρισης ερευνητικού πρωτοκόλλου**

1. Για την έγκριση της διεξαγωγής ενός χρηματοδοτούμενου ερευνητικού έργου, κάθε ερευνητική πρόταση που υποβάλλεται περιλαμβάνει τα κάτωθι δικαιολογητικά:

α) Αίτηση προς την Ε.Η.Δ.Ε. για την έγκριση του ερευνητικού πρωτοκόλλου, η οποία απαραίτητα περιλαμβάνει πίνακα αναφοράς/ερωτηματολόγιο και συνοπτική έκθεση (βλ. Έντυπο υποβολής πρότασης της Ε.Η.Δ.Ε.) σχετικά με την συμβατότητα του ερευνητικού έργου με την ισχύουσα νομοθεσία. Στην έκθεση αυτή ο/η Επιστημονικός/ή Υπεύθυνος/η προσδιορίζει κατά πόσον ο σκοπός και η μεθοδολογία του ερευνητικού έργου συμβαδίζουν με τις αρχές της επιστημονικής ακεραιότητας, της ηθικής και δεοντολογίας της έρευνας και τη νομοθεσία. Στην αίτηση περιλαμβάνεται επίσης δήλωση του/της ερευνητή/τριας ότι έλαβε γνώση του Κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας του Παντείου Πανεπιστημίου, αναλαμβάνοντας την υποχρέωση συμμόρφωσης και τήρησής του.

β) Υπεύθυνη δήλωση των συμμετεχόντων/σών στην έρευνα, στην οποία αναφέρεται η προηγούμενη ενημέρωση και συναίνεσή τους (εφόσον απαιτείται γραπτώς ή προφορικά ή απαιτείται ειδικά η ανάγκη διαφορετικής τεκμηρίωσης της συναίνεσης).

γ) Οποιοδήποτε άλλο έγγραφο ή υποστηρικτικό υλικό της έρευνας.

2. Το έντυπο συναίνεσης, που αφορά έρευνα η οποία βασίζεται σε επεξεργασία προσωπικών δεδομένων συμμετεχόντων υποκειμένων, προϋποθέτει πλήρη έγγραφη ενημέρωση, η οποία πρέπει να συμπεριλαμβάνει τα ακόλουθα:

- τα στοιχεία του/της υπευθύνου/ης επεξεργασίας και του/της υπευθύνου/ης προστασίας προσωπικών δεδομένων·
- τους σκοπούς της επεξεργασίας·
- ρητή αναφορά ότι η επεξεργασία των δεδομένων του/της συμμετέχοντος/σας θα αφορά μόνον τους σκοπούς που προαναφέρονται·
- το είδος των δεδομένων που είναι απολύτως αναγκαία για τους σκοπούς της επεξεργασίας· εάν πρόκειται να συλλεγούν προσωπικά δεδομένα ειδικού χαρακτήρα (δεδομένα υγείας, γενετικά ή βιομετρικά δεδομένα, δεδομένα θρησκείας, πολιτικών και συνδικαλιστικών πεποιθήσεων, κλπ.) θα πρέπει να δηλώνεται ειδικά και συγκεκριμένα·
- περιγραφή της ακριβούς χρήσης των δεδομένων· εάν πρόκειται να δημιουργηθεί προφίλ, θα πρέπει να αναφέρεται ειδικά·
- ρητή δέσμευση ότι δεν θα υπάρχουν άλλοι αποδέκτες των δεδομένων του (ή εάν υπάρχουν ποιοι είναι αυτοί)·
- αναφορά στο χρονικό διάστημα που θα διατηρούνται τα προσωπικά του δεδομένα (ορίζεται με ακρίβεια καθώς και ότι στη συνέχεια θα διαγράφονται, ή ότι σε αντίθετη περίπτωση θα ζητείται εκ νέου η συναίνεση του υποκειμένου, ενώ, εάν αυτή δεν δοθεί, θα διαγράφονται άμεσα)·
- ότι μπορεί να αρνηθεί τη συναίνεσή του ή να την ανακαλέσει ανά πάσα στιγμή·

- ότι έχει δικαίωμα να ασκήσει τα δικαιώματά του για πρόσβαση, διαγραφή, ή διόρθωση αυτών, καθώς και ότι έχει δικαίωμα καταγγελίας στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

### **Άρθρο 18 Λειτουργία της Ε.Η.Δ.Ε.**

1. Η Ε.Η.Δ.Ε. συνεδριάζει τακτικά μία (1) φορά τον μήνα και εκτάκτως όποτε ζητηθεί αυτό από τον/την Πρόεδρό της, ή τον/την Πρόεδρο της Επιτροπής Ερευνών του Παντείου Πανεπιστημίου.
2. Ο/Η Πρόεδρος της Ε.Η.Δ.Ε. έχει την ευθύνη για την εύρυθμη λειτουργία της Επιτροπής, συγκαλεί και διευθύνει τις συνεδριάσεις της. Η Ε.Η.Δ.Ε. βρίσκεται σε απαρτία όταν είναι παρόντα τρία (3) τουλάχιστον μέλη της, συμπεριλαμβανομένου του/της Προέδρου ή του/της Αντιπροέδρου της, καθώς και ενός από τα μέλη της που δεν ανήκουν στο Πάντειο Πανεπιστήμιο.
3. Σε περίπτωση κωλύματος συμμετοχής τακτικού μέλους της Επιτροπής, ειδοποιείται από τη Γραμματεία το αναπληρωματικό μέλος.
4. Τα μέλη της Ε.Η.Δ.Ε. δεν δικαιούνται αμοιβή ή άλλη αποζημίωση για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις της.
5. Προς διευκόλυνση του έργου της, η Ε.Η.Δ.Ε. μπορεί να συνεργάζεται με την Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής και κάθε άλλη αρμόδια αρχή, για θέματα σχετικά με τις αρμοδιότητές της.

### **Άρθρο 19. Διαβούλευση και λήψη αποφάσεων**

1. Ο/Η Πρόεδρος μπορεί να ορίζει κάποιο από τα μέλη της Επιτροπής ως εισηγητή/τρια για ερευνητική πρόταση. Ο/Η εισηγητής/τρια αποστέλλει την εισήγησή του, σε ηλεκτρονική μορφή, εντός επτά (7) ημερών από την παραλαβή της πρότασης.
2. Σε περίπτωση που η Επιτροπή το κρίνει αναγκαίο, μπορεί να προσκαλεί τον/την επιστημονικό/ή υπεύθυνο/η ερευνητή/τρια για την παρουσίαση του ερευνητικού πρωτοκόλλου ή την παροχή διευκρινίσεων επ' αυτού. Η Ε.Η.Δ.Ε. αποφασίζει μόνο εφόσον ο/η ερευνητής/τρια έχει καταθέσει όλα τα δικαιολογητικά.
3. Η Ε.Η.Δ.Ε. μπορεί να καλεί εξωτερικούς εμπειρογνώμονες, εξειδικευμένους στα οικεία γνωστικά αντικείμενα, για την παροχή γνώμης σχετικά με εξεταζόμενο πρωτόκολλο.
4. Οι αποφάσεις λαμβάνονται με την παρουσία μόνο των μελών της Ε.Η.Δ.Ε., κατά προτίμηση με ομοφωνία. Εάν δεν είναι δυνατή η επίτευξη ομοφωνίας, οι αποφάσεις λαμβάνονται με πλειοψηφία των παρόντων μελών. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του/της Προέδρου.
5. Η ψηφοφορία είναι φανερή, εκτός από τις περιπτώσεις που αφορούν κωλύματα μελών της Επιτροπής, οπότε είναι μυστική.



## **Άρθρο 20. Κοινοποίηση αποφάσεων**

1. Ο/Η ενδιαφερόμενος/η ενημερώνεται γραπτώς για την απόφαση σε διάστημα τριών εργάσιμων ημερών από τη συνεδρίαση της Επιτροπής και του αποστέλλεται το απόσπασμα της απόφασης, που περιλαμβάνει:

- α) το όνομα και τον τίτλο του/της υπεύθυνου/ης ερευνητή/τριας,
- β) τον ακριβή τίτλο του πρωτοκόλλου που εξετάσθηκε,
- γ) την ακριβή εκδοχή του πρωτοκόλλου ή πιθανής τροποποίησής του πάνω στην οποία βασίστηκε η απόφαση,
- δ) τα συνοδευτικά έγγραφα τα οποία εξετάσθηκαν (π.χ. πληροφοριακό υλικό, έντυπο συναίνεσης)
- ε) την ημερομηνία λήψης της απόφασης,
- στ) σε περίπτωση θετικής απόφασης, απαρίθμηση ενδεχόμενων υποχρεώσεων του/της ερευνητή/τριας, π.χ. υποβολή περιοδικών ή εφάπαξ εκθέσεων, ανάγκη ενημέρωσης της Επιτροπής για πιθανές μελλοντικές αναγκαίες τροποποιήσεις του πρωτοκόλλου, ανάγκη αναφοράς σοβαρών ή ανεπιθύμητων ή τυχαίων συμβάντων κατά τη διάρκεια διενέργειας της έρευνας,
- ζ) σε περίπτωση αρνητικής απόφασης, πλήρη αιτιολόγηση,
- η) σε περίπτωση απόφασης υπό αίρεση, όλες τις ζητηθείσες τροποποιήσεις και τη διαδικασία επανεξέτασης του πρωτοκόλλου,
- θ) σε περίπτωση απάντησης για αναθεώρηση ή τροποποίηση, πλήρη αιτιολόγηση,
- ι) ημερομηνία και υπογραφή του/της Προέδρου ή, σε περίπτωση κωλύματος, του/της Αντιπροέδρου της Ε.Η.Δ.Ε..

2. Η παραπάνω απόφαση κοινοποιείται από την Ε.Η.Δ.Ε. στον Ε.Λ.Κ.Ε. σε διάστημα τριών εργάσιμων ημερών από τη συνεδρίασή της.

## **Άρθρο 21. Αίτηση θεραπείας**

Κάθε ενδιαφερόμενος/η μπορεί να καταθέτει, ενώπιον της Ε.Η.Δ.Ε., μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την έκδοση της απόφασης, αίτηση θεραπείας κατά των συστάσεων της Επιτροπής υποβάλλοντας νέα στοιχεία. Για την εξέταση της αίτησης θεραπείας, η Ε.Η.Δ.Ε. ζητεί τη γνώμη της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής, η οποία οφείλει να τη διατυπώσει μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες. Εάν η Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής δεν διατυπώσει γνώμη μέσα στην ανωτέρω προθεσμία, η Ε.Η.Δ.Ε. προχωρεί στην εξέταση της αίτησης θεραπείας χωρίς τη γνώμη της Εθνικής Επιτροπής Βιοηθικής.

## **Άρθρο 22. Παρακολούθηση ερευνητικού πρωτοκόλλου**

1. Κατά τη διάρκεια διεξαγωγής της έρευνας και ανάλογα με το αντικείμενό της, η Επιτροπή έχει τη διακριτική ευχέρεια να ζητεί από τον/την υπεύθυνο/η ερευνητή/τρια περιοδική ή εφ' άπαξ αναφορά για θέματα τα οποία σχετίζονται με την τήρηση του ηθικού και δεοντολογικού πλαισίου καθώς και για τα παρακάτω στοιχεία: α) τον αριθμό των συμμετεχόντων, β) τυχόν απρόβλεπτα προβλήματα που εμφανίστηκαν, καθώς και πληροφορίες για τυχόν ατυχή περιστατικά και τον τρόπο αντιμετώπισής τους, γ) τις αποχωρήσεις συμμετεχόντων/ων.

2. Εάν η Ε.Η.Δ.Ε. διαπιστώσει ότι συγκεκριμένη έρευνα, είτε κατά το περιεχόμενό της είτε εξαιτίας του τρόπου διεξαγωγής της, αντιβαίνει στη νομοθεσία, σε γενικά παραδεδεγμένους

κανόνες ηθικής και δεοντολογίας ή στις προβλέψεις του Κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας του Ιδρύματος, προβαίνει σε παρατηρήσεις και συστάσεις προς τον/την ερευνητή/τρια για τη συμμόρφωσή του/της.

3. Σε περίπτωση που ο/η υπεύθυνος/η ερευνητής/τρια δεν υποβάλει στην Επιτροπή τα παραπάνω στοιχεία, η Επιτροπή τον/την ενημερώνει αναφορικά με την πιθανή απόφασή της για αναστολή διεξαγωγής της έρευνας, κοινοποιώντας την ενημέρωση και στην Επιτροπή Ερευνών του Παντείου Πανεπιστημίου.

### **Άρθρο 23. Αναστολή ερευνητικού πρωτοκόλλου**

1. Στο πλαίσιο της εξέτασης των ερευνητικών πρωτοκόλλων ή και μεταγενέστερα, η Ε.Η.Δ.Ε. μπορεί να προτείνει αλλαγές στο πρωτόκολλο, ακόμα και την αναστολή της έρευνας στον βαθμό που συντρέχει λόγος που σχετίζεται με την ηθική και τη δεοντολογία της έρευνας.

2. Σε περίπτωση τεκμηριωμένης έγγραφης και ενυπόγραφης καταγγελίας για παραβίαση των κανόνων ηθικής και δεοντολογίας, που αφορά είτε χρηματοδοτούμενο ερευνητικό έργο είτε διδακτορική ή διπλωματική εργασία, η Ε.Η.Δ.Ε. μπορεί να εισηγηθεί στην Επιτροπή Ερευνών την αναστολή συνέχισης της διεξαγωγής της έρευνας. Η απόφαση για αναστολή της έρευνας λαμβάνεται από την Επιτροπή Ερευνών, είναι πλήρως αιτιολογημένη και γνωστοποιείται στον/στην Υπεύθυνο/η Έργου ή στον/στην συγγραφέα-ερευνητή/τρια και στην ακαδημαϊκή μονάδα στην οποία εντάσσεται η επίβλεψη της εργασίας του/της.

3. Πριν από οποιαδήποτε εισήγηση της Ε.Η.Δ.Ε. καλείται ενώπιόν της τόσο ο/η καταγγέλλων/ουσα όσο και ο/η Υπεύθυνος/η της Έρευνας, ή ο/η ερευνητής/τρια-συγγραφέας, για να αναπτύξουν προφορικά ή και εγγράφως τις απόψεις τους σχετικά με την καταγγελία.

### **Άρθρο 24. Αξιολόγηση λειτουργίας της Ε.Η.Δ.Ε.**

1. Ο/Η Πρόεδρος μπορεί να ορίζει κατά διαστήματα συνεδριάσεις αφιερωμένες στη συζήτηση και αξιολόγηση της λειτουργίας και των μεθόδων εργασίας της Επιτροπής στις οποίες καλούνται να συμμετέχουν ο/η Πρόεδρος και τα μέλη της Επιτροπής Ερευνών του Ιδρύματος. Οι συνεδριάσεις αυτές μπορούν να συγκαλούνται και από τον/την Πρόεδρο της Επιτροπής Ερευνών. Οι συμμετέχοντες/σες καλούνται να κρίνουν το έργο και την λειτουργία της Επιτροπής και να προτείνουν τρόπους βελτίωσής τους.

2. Στις συνεδριάσεις δύνανται να συμμετέχουν ως προσκεκλημένοι εξωτερικοί εμπειρογνώμονες, ή μέλη άλλων Επιτροπών Ηθικής και Δεοντολογίας ερευνητικών φορέων της χώρας, ή άλλοι ειδικοί επιστήμονες.

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

### **Άρθρο 25. Τήρηση αρχείου - Γραμματεία**

1. Η Επιτροπή υποχρεούται να τηρεί ηλεκτρονικό αρχείο με τα ακόλουθα έγγραφα:

α) Πρωτόκολλο εισερχόμενης και εξερχόμενης αλληλογραφίας.

- β) Τα βιογραφικά σημειώματα των μελών της Επιτροπής.
- γ) Τις προσκλήσεις του/της Προέδρου για συνεδρίαση της Ε.Η.Δ.Ε., τις ημερήσιες διατάξεις και τα πρακτικά των συνεδριάσεων.
- δ) Τις υποβαλλόμενες προς έγκριση αιτήσεις και τις αντίστοιχες αιτιολογημένες αποφάσεις.
- ε) Τα εγκριθέντα ερευνητικά πρωτόκολλα και τα συνοδευτικά έγγραφα.
- στ) Αντίγραφα της αλληλογραφίας μεταξύ της Ε.Η.Δ.Ε. και των υπεύθυνων ερευνητών/τριών, συμπεριλαμβανομένων πιθανών συστάσεων προς τον/την ερευνητή/τρια και όλων των στοιχείων, που αφορούν σε πιθανή αναστολή εγκεκριμένης έρευνας.

2. Η συλλογή, επεξεργασία και τήρηση σε αρχείο προσωπικών δεδομένων γίνεται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία περί προστασίας του ατόμου από την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων του, με έμφαση στις αρχές ασφάλειας των συστημάτων επεξεργασίας και φύλαξης προσωπικών δεδομένων.

3. Η Γραμματεία τηρεί αυτοτελές ηλεκτρονικό πρωτόκολλο και το αρχείο της ΕΗΔΕ. Τα αρχεία διατηρούνται ηλεκτρονικά, με ασφαλή τρόπο, για τρία (3) τουλάχιστον έτη μετά την ολοκλήρωση του ερευνητικού προγράμματος, εκτός εάν ορίζει διαφορετικά ο χρηματοδότης. Οι συνθήκες φύλαξης πρέπει να εγγυώνται την προστασία του απορρήτου.

4. Τα μέλη της Γραμματείας τηρούν και χειρίζονται όλες τις πληροφορίες και τα έγγραφα, που σχετίζονται με τα αιτήματα που έχουν παραπεμφθεί σε αυτήν, ως εμπιστευτικά και δεν αποκαλύπτουν τις πληροφορίες ή τα έγγραφα σε τρίτους.

5. Το Πάντειο Πανεπιστήμιο παρέχει στην Ε.Η.Δ.Ε. κατάλληλο χώρο και εξοπλισμό πληροφορικής για τη διαχείριση όλων των πληροφοριών που παράγονται από την Επιτροπή. Οι σχετικές δαπάνες βαρύνουν τον προϋπολογισμό του Ιδρύματος.

## **Άρθρο 26. Καταστροφή αρχείων**

1. Μετά την παρέλευση του χρονικού διαστήματος, που ορίζεται στο άρθρο 25 παρ. 3 του παρόντος, με απόφαση της Ε.Η.Δ.Ε καταστρέφονται τα ακόλουθα:

- α) οι υποβληθείσες προς έγκριση αιτήσεις
- β) τα εγκριθέντα ερευνητικά πρωτόκολλα και τα συνοδευτικά έγγραφα
- γ) τα αντίγραφα της αλληλογραφίας μεταξύ της Επιτροπής και των υπεύθυνων ερευνητών/τριών, συμπεριλαμβανομένων πιθανών συστάσεων προς τον/την ερευνητή/τρια και όλων των στοιχείων που αφορούν σε πιθανή αναστολή ή διακοπή εγκεκριμένης έρευνας.

2. Η καταστροφή ψηφιακών αρχείων διέπεται από τις διατάξεις του ΠΔ 25/2014 (ΦΕΚ Α ' 44/25.2.2014) «Ηλεκτρονικό Αρχείο και Ψηφιοποίηση εγγράφων», άρθρο 11 'Εκκαθάριση και Καταστροφή Έντυπων και Ηλεκτρονικών Εγγράφων'. Η Ε.Η.Δ.Ε. συγκροτεί Επιτροπή Καταστροφής Αρχείων που τηρεί πρωτόκολλο καταστροφής.

3. Δεν καταστρέφονται και διατηρούνται:

- α) Τα πρακτικά των συνεδριάσεων και οι εγκριτικές αποφάσεις της Ε.Η.Δ.Ε.
- β) Τα βιογραφικά σημειώματα των μελών της Επιτροπής.

### **Άρθρο 27. Τροποποίηση Κανονισμού**

Η Επιτροπή Ερευνών του Ιδρύματος που καταρτίζει τον Κανονισμό Αρχών και Λειτουργίας της Ε.Η.Δ.Ε., μπορεί, μετά από διαβούλευση με την Ε.Η.Δ.Ε., να εισηγείται την τροποποίησή του στην Σύγκλητο που αποφασίζει σχετικά.